

สรุปผลการตรวจราชการและนิเทศงาน จังหวัดสระแก้ว เขตสุขภาพที่ 6 รอบที่ 2/2565
วันที่ 17 มิถุนายน 2565 ณ ห้องประชุมชั้น 9 อาคารเจ้าพระยาบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
โรงพยาบาลอรัญประเทศ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

.....
แพทย์หญิงสุณีย์ เชื้อสุวรรณชัย รองผู้อำนวยการด้านวิชาการ ศูนย์อนามัยที่ 6 กล่าว กรมนามัย
นำเสนอ ประเด็นที่ 4 สุขภาพกลุ่มวัยและสุขภาพจิต และปัญหาสำคัญของพื้นที่ (Area Based: Obesity war)

ประเด็นที่ 4 สุขภาพกลุ่มวัยและสุขภาพจิต

สรุปผลการดำเนินงานตามชี้วัด จังหวัดสระแก้ว ทำได้ดีมาก แต่ยังมีตัวชี้วัดที่ยังไม่ผ่านและต้อง
ติดตาม ได้แก่ ร้อยละของประชากรวัยทำงานอายุ 18 – 59 ปี มีค่าดัชนีมวลกายปกติ ประชาชนมีพฤติกรรมที่
พึงประสงค์ และจำนวนคนมีความรอบรู้สุขภาพ 10 ล้านคน (5 ล้านบัญชี) และประเด็นที่ต้องติดตามตาม
ปัญหาของพื้นที่ ได้แก่ อัตราการตายมารดา พัฒนาการเด็ก และการเปิดสถานพัฒนาเด็กเล็ก (สพด.)/
โรงเรียน

สุขภาพมารดา

ตัวชี้วัดการตายมารดาไทย ในปี 2565 พบอัตราการตายมารดาไทย 38.65 ต่อการเกิดแสนมีชีพ
ข้อมูลการตายมารดา จังหวัดสระแก้ว ปี 2565 พบอัตราการตายมารดาไทย 144.9 ต่อการเกิดแสนมีชีพ
และมีมารดาเสียชีวิต 4 ราย สาเหตุจาก Direct cause 2 ราย และ Indirect cause 2 ราย จากข้อมูลสาเหตุ
การตายมารดา จังหวัดสระแก้ว ปี 2561 – 2565 พบมารดาเสียชีวิต 11 ราย สาเหตุจาก Direct cause
4 ราย Indirect cause 5 ราย และ อุบัติเหตุ 2 ราย ซึ่ง Indirect cause สามารถป้องกันได้ จากการวิเคราะห์
พบว่า หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นโรคทางอายุรกรรม เป็นกลุ่มเสี่ยง มีความจำเป็นในการคัดกรองและให้คำแนะนำเพิ่ม
มากขึ้น เนื่องจากหญิงตั้งครรภ์ที่มารับบริการมีความรู้ ความตระหนัก ค่อนข้างน้อย ซึ่งจังหวัดสระแก้ว ได้
ทราบถึงปัญหาและได้ดำเนินการ โดยมีการประชุมจากสหวิชาชีพ และได้มีการคัดกรองความเสี่ยงในหญิง
ตั้งครรภ์ทุกราย ส่งผลให้หญิงตั้งครรภ์เสียชีวิตจากโรคทางอายุรกรรมลดน้อยลง บุคลากรทางการแพทย์หรือ
การให้บริการ ยังพบปัญหาในเรื่องการเลือกเวชภัณฑ์ โดยเฉพาะการดูแลในภาวะฉุกเฉิน การผลิตเปลี่ยน/
หมุนเวียนบุคลากร และเนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 ทำให้ในปี 2565 ไม่มีการชกซ้อมแผน มีข้อเสนอแนะ
คือ

1. เขตสุขภาพที่ 6 มีการรายงาน Audit chart Standing order กรณี PPH และ PIH ซึ่งได้
ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุข (อคม.) และ
มีการดำเนินงานผ่าน คณะกรรมการอนามัยแม่และเด็ก (MCH Board) และ Service Plan
ด้านสูติกรรม และแนวทางการให้บริการ (CPG) ควรมีการอัลตราซาวด์หญิงตั้งครรภ์ก่อน
คลอด เพื่อประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการรักษา และควรมีการอบรม เพื่อชกซ้อม
และพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่
2. ผลักดันการฝากครรภ์ครบ 5 ครั้ง ตามเกณฑ์ และขับเคลื่อนเป็น PPA ระดับเขต
3. ติดตามการฝากครรภ์เร็ว/ การได้รับยาเสริมธาตุเหล็ก ไอโอดีน โฟลิก ตั้งแต่ในช่วงวัยเจริญ
พันธุ์ ในสถานประกอบการ
4. การป้องกันการคลอดก่อนกำหนด โดยการใช้ยา Progesterone

สุขภาพเด็ก

ผลการดำเนินงาน ระดับสติปัญญา (IQ) และระดับความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของเด็ก ดำเนินการได้ดี การคัดกรองพัฒนาการเด็ก พัฒนาการสงสัยล่าช้า และสงสัยล่าช้าติดตามได้ ดำเนินการได้ดี ส่วนการคัดกรองไทรอยด์ในเด็ก มีความสำคัญมาก หากมีคัดกรองตั้งแต่ต้นจะช่วยให้เด็กไม่เป็นภาวะปัญญาอ่อนหรือมีระดับปัญญาที่ผิดปกติในระยะยาว ซึ่งจังหวัดสระแก้ว ได้ดำเนินการและพบผิดปกติ จำนวน 2 ราย และยืนยันผลผิดปกติ 1 ราย แต่ยังพบปัญหาขั้นตอนการติดตามการให้บริการของโรงพยาบาล ทำให้ไม่สามารถยืนยันข้อมูลคนไข้ในการได้รับยาภายใน 14 วันได้ ส่วนการเปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/ โรงเรียน สามารถดำเนินการได้ดี

สุขภาพผู้สูงอายุ

ขอชื่นชมการดำเนินงานในกลุ่มผู้สูงอายุ สามารถดำเนินการได้ดีมาก แต่ยังพบว่า มีการคัดกรองภาวะซึมเศร้าน้อย จึงอยากให้มีการคัดกรองภาวะซึมเศร้าเพิ่มมากขึ้น

สุขภาพวิถีใหม่

การประเมินสถานประกอบการผ่านเกณฑ์ จำนวนคนมีความรอบรู้สุขภาพ 10 ล้านคน (5 ล้านบัญชี) และ ประชาชนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย โดยพบว่า มีการเว้นระยะห่างค่อนข้างน้อย จึงอยากให้มีการเร่งประชาสัมพันธ์การดำเนินงานก้าวทำใจ ซึ่งจะช่วยให้เรื่องพฤติกรรมสุขภาพและดัชนีมวลกายปกติ

Area Based: Obesity war

ร้อยละของประชากรวัยทำงานอายุ 18 – 59 ปี มีค่าดัชนีมวลกายปกติ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ของวัยทำงาน ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย เนื่องจากสถานประกอบการ โรงเรียน ปิด ทำให้ไม่มีกิจกรรมทางกาย ส่งผลให้ดัชนีมวลกาย และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ลดลง แต่ขอชื่นชมจังหวัดสระแก้ว ที่ได้ดำเนินการโดยเริ่มจากบุคลากรทางการแพทย์ ส่งผลให้ดัชนีมวลกายของบุคลากรทางการแพทย์ดีขึ้น

นายแพทย์พนิต โสเสถียรกิจ ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ 6 กล่าว จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมสามารถดำเนินการได้ดี ซึ่งมีปัจจัยความสำเร็จ คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญและปฏิบัติปฏิบัติงานมีความเข้าใจ กระบวนการในการดำเนินงาน และมีระบบข้อมูลในการติดตาม มีข้อเสนอแนะ ที่ต้องให้ความสำคัญ คือ

1. อัตราการตายมารดา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
2. ระดับสติปัญญาเด็ก (IQ) จังหวัดสระแก้ว ปี 2564 มากกว่า 100 เป็นครั้งแรก เกิดจากการสะสมกระบวนการดำเนินงาน เป็น value chain และจังหวัดสระแก้วมีความเข้มแข็ง

และในส่วนที่เป็นการทำงานของศูนย์อนามัยที่ 6 กรมอนามัย ในช่วง 2 – 3 ปีที่ผ่านมา ตัวชี้วัดเป็นแค่กระบวนการในการติดตาม value chain เป็นกระบวนการที่ไม่ได้อยู่ในตัวชี้วัดกระทรวงสาธารณสุข แต่เป็นประเด็นที่มีความสำคัญและต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่าการตรวจราชการและนิเทศงาน ศูนย์อนามัยที่ 6 กรมอนามัย พยายามมองถึงปัจจัยที่มีปัญหา เช่น พัฒนาการเด็ก ยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก ไอโอดีน ไทรอยด์ รวมถึง การใช้ยา Progesterone ต้องขอขอบคุณท่านผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข งบประมาณจัดสรรจากคณะกรรมการ 5x5 จำนวน 1 ล้านบาท ซึ่งจังหวัดชลบุรีจะมีการจัดซื้อยาและกระจายให้ 8 จังหวัดต่อไป

การผลักดัน PPA ระดับเขต ซึ่งมีค่าตอบแทน หกเขตเดือนกรกฎาคม ในปี 2565 มีประเด็น คือ การฝากครรภ์ครบ 5 ครั้ง ยาน้ำเสริมธาตุเหล็กในเด็กวัยเรียน และการคุมกำเนิดสมัยใหม่ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทั้งระบบ

ข้อสั่งการ/ ข้อเสนอแนะ

นายแพทย์ณรงค์ อภิกุลวณิช ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เขตสุขภาพที่ 6 กล่าว

1. การให้ HL แก่ผู้รับบริการในเรื่องการคุมกำเนิดส่งผลต่อการฝากครรภ์คุณภาพ และมีการตั้งครรภ์ซ้ำ ในขณะที่เดียวกันพบภาวะซีดในแม่และระดับสติปัญญาน้อยที่สุดในเขตสุขภาพที่ 6 จึงอยากให้มีการทบทวนขั้นตอนการดำเนินงาน ตั้งแต่การให้ความรู้ในวัยรุ่น การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การคลอดและการครรภ์ การฝากครรภ์คุณภาพ กลไกการดูแลระหว่างการคลอด
2. การเจาะส้นเท้าในเด็ก ให้มีการติดตามการให้บริการในการได้รับยาไทรอยด์ ซึ่งหากไม่ให้ความสำคัญในประเด็นดังกล่าว จะทำให้เด็กมีระดับสติปัญญาผิดปกติเพิ่มขึ้น

นางสาวพรวิมล นภาศัย
ผู้จตรวจราชการประชุม

นางสาวสุริภักดิ์ พรหมมินทร์
ผู้ตรวจราชการประชุม